

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. || Lvdovici || De Ponte Vallis-||Oletani, È Societate ||
Jesv Theologi.|| De || Christiani hominis || Perfectione In
Qvo-||libet eius Vitæ genere.|| Tomi Qvatvor.||**

Quorum argumenta ex S. Rvth Historia præcipué desumpta

In Qvo Agitur Nominatim De Sacerdotibus, Confessarijs, Magistris siue
Doctoribus, Concionatoribus, Episcopis & alijs Prælatiſ, eorumque
Ministerijs - In ſeptem Tractatus distributus ...

Puente, Luis de la

Coloniæ Agrippinæ, 1629

Cap. XI. Confessarius tenetur accomodatas & conuenientes iniungere
pœnitentias: & quis modus & ratio ſingulis eas iniungendi, proponendo
ſcilicet in moderationem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45750](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-45750)

CAPVT XI.

CONFESSARIJS TENETVR ACCOMMODATAS,
*& conuenientes iniungere pœnitentias; & quis modus & ratio
 singulis eas iniungendi, propendendo scilicet
 in moderationem*

CONFESSARIJ MVNVS EST AVDTA PECCATO-
 RVM confessione, præscribere pœnitenti pœnam
 pœnitentiam, quam propter illa sit acturus: in hoc
 nim Sacramentali iudicio æterna pœna, quæ peccato
 debebatur, commutatur in aliquam temporalem, le-
 uendam ad satisfaciendum pro culpa. Quamuis autem
 aliqua pars pœnæ temporalis remittatur propter conu-
 onem; & pœnam illam, quam in ipsa confessione facienda sustinet pœ-
 nitens: ordinariè tamen per hæc non remittitur tota: ac proinde ad he-
 ius Tribunalis Iudicem spectat, iustam ferre sententiam; qua præscri-
 tur aliqua pœna, quæ statim luatur, in vindictam iniuriæ Deo illatæ. Ad
 hoc enim data est Confessarijs potestas *ligandi & soluendi*: soluendi scilicet
 culpæ, & ligandi ac obligandi ad pœnas aliquas acceptandas & subeundas.

DEINDE quia hoc Sacramentum est medicina morborum animæ, qui-
 cum non solum dolore & confessione reparantur: necesse est Confessari-
 um tanquam medicum, aliqua bona opera præscribere, tanquam pec-
 catorum Antidota; non solum ad vindictam de eis sumendam; sed etiam
 ad sanitatem recipiendam, damnaq; ab eis illata reparanda; & ad pre-
 ueniendas recidiuas; & ob ingentia alia bona, quæ exercitio pœnitentiæ
 & corporis asperitatibus comparantur. Quare conari debent Confessarij
 persuadere Pœnitentibus: ut eas libenti animo acceptent, ne solum præ-
 scriptas subeant; sed sponte sua multas alias faciãt ad amplius satisfaciendum
 Deo pro iniuria ei illata, & ad maiorem vltionem de seipsis sumendam.
 ob temeritatem, quam in suum Creatorem ostenderunt, & ut gratias
 agant ob acceptum beneficium remissionis æternæ pœnæ; & ut a pœnis
 etiam Purgatorij liberentur: quæ absque vlla comparatione grauiores
 sunt ijs, quas ipsi in hac vita subibunt, nullo interim merito obtento ex
 ijs quas in purgatorio sustinerent; ut caro etiam mortificetur & Passiones
 coerceantur, quæ recentium peccatorum radix sunt, & origo; ut nouas
 quoque recentesque gratias ac dona cœlestia è Deo obtineant ad conse-
 quendas virtutes & augmentum ac perfectionem earum, & ut Christum D.N.
 etiam imitentur, qui huiusmodi asperitatum nobis fuit exemplo; ut etiam
 am velli-

am vestigia sequantur Apostolorum, Martyrum ac Sanctorum Confessorum, qui hanc triuerunt viam; ac denique, vt notum faciunt odium, quo peccata persequuntur; & quod nostra Pœnitentia non sit tantum in specie, sed reuera sit talis: a *facientes* scilicet (vt S. Ioannes Baptista dicebat) *fructus dignos Pœnitentia*. Cum igitur Christus Dominus noster constituit satisfactionem esse partem huius Sacramenti; eamque (vt S. Thomas ait) extulerit ad eò vt etiam illa tribuat aliquem gradum gratiæ: & remittat aliquam pœnam *ex opere operato*, vltra scilicet illud, quod bonum opus per seipsum tantum habuisset: equum omnino est magni eam facere; acceptare, & opere ipso exequi: vt Sacramentum sit perfectum: suumque effectum integrè & plenè perficiat. Hæ summam sunt rationes, quibus Confessarij exhortari debent Pœnitentes, ad vsum & exercitiũ Pœnitentiarum: quæ fusius propositæ & expositæ fuerunt in primo Tomo.

SED quoniam Confessarij iudicio relinquuntur quantitas, qualitas Pœnitentiarum iuxta numerum & grauitatem peccatorũ, reliquarum circumstantiũ ipsius pœnitentiæ: magna indiget Prudentia & cautela ad euitanda duo vitiosa extrema, mediumque tenendum, quod discretio adhibere potest inter illa: vt iam explicabitur.

§. I.

PRIMUM extremum est seueriorum Confessariorum qui nimio, sed parũ discreto zelo Pœnitentes onerant multis ad eò grauibus Pœnitentijs, vt illas non subeant: & tunc intricatur eorũ cõscientiæ notis culpis & scrupulis; aut, dum eas exequuntur, gemunt; & confessionem ipsam refugiunt; aut quòd Pœnitentiam iniunctã non expleuerint aut ne alia recentia onerentur. Deberent huiusmodi Confessarij animaduertere: Sacramentum confessionis ex seipso esse graue: & multa continere, quæ debilibus metu incutiant, & pusillanimes reddant timidiore Ministros autem Christi est, onus aliud, quoad fieri potest, alleuiare, lenitate potius quàm rigore & seueritate vtendo. Si enim onera addant horrenda reprehensionum ac Pœnitentiarum, reddent ipsum Sacramentum intolerabile: & ita fugient Pœnitentes medicamentum, ob nimiam eius acerbicatem cum periculo iacturæ animæ: præstat autem pœnitentiæ bene aliàs dispositum in Purgatorium mittere, quàm tali seueritate efficere, vt descendat in infernum, & operam dare, vt culpæ remissionum hic obtineat: etiamsi in futura vita diuturnior grauiorque pœna sit illi subeunda. Quod si scrupulosus Confessarius dicat: velle se conscientiam suã exonerare. grauiore iniungendo Pœnitentias, quàm leuiore: planè decipitur. Semper enim propriorum periculorum minus est prælegendum quòd si defectus aliquis in hac re est admittendus: minus malum erit, in-

a Luc. 3. 8.

3 p. q. 90. d.
2. ad 2.Tract. 3. ca.
pit. 10 & 11.

I

Homil. 43.
Imperf. ha-
betur c. al-
ligans 27 q.
prima.
a Matt. 23.

4

clinare & eligere lenitatem & suauitatem, quàm terrores & seueritatem.
Hoc totum exposuit S. Chrysostomus (cuius testimonium refertur in
Decreto) adferens sententiam illam Saluatoris contra a Scribas & Pha-
saos. *alligantes onera grauias, & importabilia Pœnitentibus: digito autem in-
nolentes ea mouere.*

T A L E S inquit sunt CONFESSARIJ, valde graue onus Pœni-
tentibus imponentes, cum ipsi nihil faciant. Ex quo prouenit, vt alteri
vitæ pœnam parui faciant, ne huius pœnam subeant. Si enim iumentum
alicui grauius imponas onus, quàm ferre possit: necesse est illud aut o-
nus ipsum abijcere, aut certè ab eo opprimi. Ita igitur: si peccatori in-
gens pœnitentiæ onus imponas: cogetur aut onus ipsum abijcere, aut ab
eo opprimi: cum enim non possit illud ferre, scandalizatus inde iterum
reuertetur ad sua peccata. Si erramus (inquit) modicam pœnitentiam
imponentes, nonne melius est propter misericordiam ratione in reddere,
quàm propter crudelitatem? vbi enim Paterfamilias largus est, dispensator non
debet esse tenax. Si Deus benignus est, vt quid Sacerdos eius austerus
vis apparere Sanctus? esto circa vitam propriam austerus, circa alienam
benignus. Alij vt vitent hoc extremum, incidunt in contrarium nimiam
lenitatis, iniungentes Pœnitentias quasi propter formam, non habentes
zelum tuendi, sicut possent honorem Dei; & auertendi peccata contra-
pſu. hæc enim dissimulatio occasionem præbere solet ad eadem peccata
facilius repetenda: vt enim ait S. Ambrosius *facilitas venia inuentum re-
buit delinquenti, liberiùs & absque freno peccandi.* Nam timor pœnitentiæ
quasi frenum culpæ. Et Confessarius in hac re negligentior reus esset cul-
parum alienarum: eò quòd fiat earum particeps facilitate & negligentia
sua, vt declarauit Concilium Tridentinum grauissimis hæc verbis. *De-
bent ergo Sacerdotes Domini, quantum spiritus & prudentia suggerunt, pro
qualitate criminum, & pœnitentium facultate saluatares satisfactiones iniungere:
ne si forte peccatis conuincant, & indulgentius cum pœnitentibus agant, leu-
sima quadam opera pro grauissimis delictis iniungendo alienorum peccatorum par-
ticipes sint.*

2

Serm. 8. in
Psal. 118.

Sess. 14. c. 8.

3
Lib. 20. Mo-
ral. c. 8. & 2
P. Past. c. 6
refertur D
45. c. Disci-
plina.

S E Q U E N T E S igitur Confessarij prudentiæ regulam, & Spiritus S. de-
ctum, vt dixit Concilium, studeant horum duorum extremorum medi-
um tenere. Nam (vt ait S. Gregorius) disciplina & misericordia multum
de sua perfectione amittunt, quãdo vna ab altera separatur: misericordia
est lenitas cum seueritate; faciendumque quoddam ex vtraque tem-
peramentum: vt neque multa asperitate exulcerentur subditi: neque
vniuersa benignitate soluantur: Et hoc dicit fecisse prudentem Samaritanum

num, cum b alligauit vulnera eius, qui inciderat in latrones, infundens oleum & vinum: Si enim alterum horum defuisset, vulneratus ille non recepisset integram sanitatem. Semper ramen misericordiae oleum debet eminere; & in dubio propendendum ad lenitatem: a qua inchoanda est curatio.

Quod insinuare voluit Sanct. Lucas cum hanc referens curationem prius dixit: Samaritanum infudisse oleum, quod mollit ac lenit, quam vinum, quod mordet. Insinuat enim in spiritali infirmorum curatione praefendam esse misericordiam iustitiae, & lenitatem severitati. Et in libro Canticorum dicuntur c vbera sponsi, ex quibus lac dulce ac suauis fuit meliora esse vino: & statim additur: nomen sponsi esse oleum effusu. Quia potius gaudet hunc liquorem ad solatium hominum effundere, quam vinum forte, quod solet eosdem premere. Cum igitur Deus noster aequus iustus ac misericors potius gaudeat operibus misericordiae (de quibus David: d *miserationis eius super omnia opera eius* & S. Iacobus Apostolus: e *super exaltat misericordia iudicium*) aequum est, Confessarios Deo suo conformes esse; & conari potius clementiam & lenitatem eminere, quam rigorem iustitiae.

Quia autem dicimus de CHRISTO Domino nostro, qui adeo delectabatur & gloriabatur de mansuetudine & misericordia erga peccatores: ut eius inimici ex hoc insidias ei struerent, ut deprehenderent, an esset iustitiae contrarius? Hoc (inquit S. Augustinus) quaerebant, qui mulierem in adulterio deprehensam ad eum adduxerunt dicentes: *in lege mandatum est huiusmodi lapidare*: ut ipse diceret: an esset ita agendum, nec ne. Benignissimus autem, & prudentissimus Magister, sciens misericordiam cum iustitia componere, dixit seueris illis accusatoribus: *qui sine peccato est vestrum primus in illa lapidem mittat*. Quasi eis dixerit: si adeo estis zelantes iustitiae, primum incipite a vestra conscientia; & obseruate: an illa sit immunis a peccato; & an non aliqua poena sit digna: quod si peccatores estis; miseremini etiam eius, quae peccauit. Cumque omnes, propriorum peccatorum confesij, recederent; ipse ad mulierem conuersus, aperit suam ostendit clementiam, dicens ei: cum nullus eorum qui te accusabant te condemnauerit, nec ego te condemnabo. vade & iam amplius noli peccare, abutens mea clementia. Hoc exemplar est, quod imitari debent Confessarij, ne lapides iaciant asperarum reprehensionum temere, & animo penitentes confundendi & condemnandi; sed potius optantes, eos a malo statu eripere: ne sit opus durioribus huiusmodi lapidibus: attendant se homines esse eisdem miseris subiectos; & optent, se lenitate potius, quam asperitate duci. Id enim est quod Apostolus dicebat: cor-

reptionem

b Luc. 10. 34

4

c Cant. 11.

d Psal. 144.
e Iacob. 2. 13

Tract. 33. in
Ioan.
f Ioan. 8. 5.
7.
S. Greg. 1. 1.
Mor. 6. 6.

h Ioan. 8. 11.

h Gal. 6. 1.

reptionem & instructionem debere esse h in spiritu lenitatis: confitemini inquit, *teipsum, ne & tu tenteris*: & puniat Deus hanc tuam leuitatem: permittens tibi te sicut proximus tuus fuit lapsus.

§. II.

HO E I A C T O fundamento, prudens Confessarius in pœnitentiâ iniungendis ad multa attendere debet, tam ex parte dispositionis Pœnitentis in corpore & anima; quam ex parte peccatorum, quæ confitentur. **E T P R I M Ū M** quidem attendere debet ad contritionem quam Pœnitens ostendit. Quæ adeo potest esse magna, totque habere signa veræ Pœnitentiæ: ut sit æqualis toti pœnæ, cuius ille est reus, ut ab omni debito sit expeditus. Et tunc, sicut in rei veritate non superest aliqua pœna luenda, cum nullum supersit debitum: imponenda est leuissima Pœnitentiâ, potius ad integritatem Sacramenti, quam ad vitiationem culpæ, præcipuè cum huiusmodi Pœnitentes adeo sint feruentes, & propensi ad vindictam de ipsis sumendam: ut freno potius indigeant, quam calcari; quibus impellantur, ut videre licet in S. Maria Magdalena, & S. Petro: quorum adeo fuit feruens contritio, ut culpa & omnis pœna illis remitteretur: qui tamen non propterea longam pœnitentiâ facere neglexerunt.

2

Ex altero verò extremo euenire posset effectus alius huic aliquo modo similis: quando scilicet pœnitens tantam spiritus & corporis debilitatem præ se ferret, ut expediret, pœnitentiâ ita moderari: ut multo minus quam ille promeritus esset, iniungeretur. Quia tunc locum habet ratio Chryostomi superius posita, ne scilicet pœnitens oneri succumbat: expedit enim tunc pœnam reijcere in Purgatorio luendam, si is adeo feruenter eam in hac vita luere. Tunc autem ad rem erit, eum monere propterea tam paruam pœnitentiâ ei iniungi: ut eius imbecillitati descendatur: ne culpas adeo graues parui faciat, perpendens tam leues sibi pœnitentiâ iniungi. Imo etiam tunc erit ad rem, aliqua opera iniungere, quæ sunt aliâs de præcepto. Quamuis enim ordinariè iniungenda sint quæ sunt de consilio: debilibus tamen, qui has admittere reculant, expedit ipsamet iniungere, quæ aliâs præstare tenebatur: ut ex hoc novo titulo ea præstent; & cum sic iniuncta sint pars huius Sacramenti, erunt magis satisfactoria, ut dictum est. Non tamen statim acquiescere debet Confessarius, suam proponentibus imbecillitatē; sed proponenda sunt eis media, quibus facile iucundumque reddatur, quod asperum ac difficile esse videtur. Sicut euenit a *Jeremia proiecto in lacum, in quo non erat aqua sed lutum: cupiens, autem Abdemelech eum inde eripere dimisit sumculos in lacum,*

vt lete-

I
Suarez. To.
4. in 3. part.
disp. 38.

Nauar. in
Manuali.
c. 26. n. 19.
c. 20.
Suarez sup.
Sec. 5.

a Iere 38. 11.

vt Jeremias illos arripere: *mistrq*, illi *veteres pannos, & antiquos*, quibus funes manibus acciperet, ne læderetur. Huncigitur in modum Confessarius, qui significatur per Abdemelech, quod significat seruum Regis non terreni sed cœlestis, cupiens peccatorē educere ex profundo lacu, & cœno peccatorum eius: dimittit ei funes, quibus sese liget, & quos arripere possit. qui sunt p̄cepta penitentia: in texta tribus funiculis Contritionis Confessionis, & Satisfactionis: quibus ab omni sua miseria eripiat. Ne autem lædatur, dat etiam ei quasi pannos laneos, res aliquas molles, quibus facilliora illa & suauiora reddantur: hoc est rationes proponit, quæ illum alliciant & impellant ad p̄nitentiam & satisfactionem. Exprimit autem Scriptura, quod panni illi essent *veteres & quasi putridi*, quibus (vt S. Gregorius ait) significantur exempla Sanctorum antiquorum, & p̄cipue eorum, qui fuerunt aliquando peccatores; magnis verò Pœnitentijs susceptis, euaserunt eminentes Sancti: nam quamuis debiles essent, sicut cœteri homines, eò quod essent etiã carnei: diuina tamen gratia eos reddidit fortes; & eorum exempla meritò debent debiliores extimulare ad aliquid p̄standum eorum, quæ illi p̄stiterunt.

PLVRIMVM ad hoc cōfert dexteritas persuadendi huiusmodi tepidis, vt velint sua vulnera à radice curare; nec esse contenti quacunq; mūditiē. Nam (vt S. Bernardus ait) *lauari cito possumus: ad sanandum autem opus est curatione multa*. Quando enim quis cadit in lutum, cito se potest lauare: cum autem cadit in grauem morbum, aut grauius infirmatur: magna curatione multisq; medicamentis opus est, vt integræ sanitati restituatur. Quod si in corporis morbis libeter infirmus obedit medico, etiam imperati res graues, quales sunt abstinentiæ, sanguinis emissiones, purgationes, cauteria, & aliæ similes: quia persuadet sibi illas, ad sanitatem recuperandam multum conducere: multò magis est rationi consentaneū, vt in morbis & vulneribus animæ, spirituali te medico subijcias, etiam p̄scribenti res acerbas, siquidem illæ sunt necessariæ ad sanitatem recuperandam, & euitandam recidiuam. Noli b Naaman illum *Syrum leprosum* imitari, qui Eliseo Prophetæ p̄cipienti *septies in Iordane lauare* vt à lepra mundaretur, nolēbat obedire sed cupiebat *solo contactu manus eius sanari*. Qui si in sua perdurasset pertinacia, mansisset sicut prius leprosus. Fideles tamen eius ei Consilia ij dixerunt: *si rem grandem dixisset tibi Prophetæ, certè facere debuerat: quando magis, quia nunc dixit tibi: lauare & mundaberis*. Quorum consilio & suasioni cum ille annuisset, & Prophetæ mādato paruisset, mundatus omnino est. Ne tantum tibi tribuas, vt à lepra profundè in anima tua radicata sanari velis leui manu tactu: erit enim curatio valde leuis, & quasi in cute: remanē e interim venenata in corde radice. Obedias Confessario aliquid tibi p̄scribenti, etiamsi durum &

Lib 24, Moral. c. 7. & Gloss. ibid.

3

Serm. de cœna Domini.

b 4 Reg. 5. 12.

c Ioan 5, 6.

graue illud tibi videatur; cedit enim in tuam perfectam curationem. Et quamuis illud esset adhuc grauius, optimè collocaretur, propter sanitatem, quæ tanti facienda est, obtinendâ. Nec sine causâ, cum Christus Dominus noster accessit ad probaticam Piscinam, videns hominem quendam triginta & octo ânos habentem in infirmitate sua, dixit ei: *cui sanus fieri?* Manifesta satis erat infirmi illius voluntas, ac desiderium sanitatem corporis recipiendi: sed quoniam Christus Dominus noster, etiam eius animæ sanitatem ei optabat, quæsiuit ab eo: num veram sanitatem recipere optaret, quæ totum hominem sanum reddit. Vt Confessarij intelligant, quantum conferat Pœnitentibus, quod velint re ipsa & verè curari & sanari. Quamuis autè Saluator noster miraculosè infirmum illum sanasset; noluit eum tamen absque graui aliquo onere recedere, in quo sanam ostenderet obedientiam: ideoque ei dixit: *tolle grabatum tuum & ambula*, vt Pœnitentes discant portare onus, quod Confessarij, dum eos absolunt à peccatis, eis imponunt, vt plenè euadant sani. Et quemadmodum homo ille Iudeis ipsi suadentibus, ne illud onus portaret, acquiescere noluit: sed dixit: *qui me sanum fecit, ille mihi dixit vt tollerem: & hoc latius mihi est, vt tollam: ita Pœnitens non debet onus pœnitentiæ à Confessario sibi iniunctæ deponere: sed tentationibus cõtrarium suadentibus respondere: qui me à peccatis absoluit, iussit hanc Pœnitentiam subire quam propter nullam causam prætermittam.*

4

d Sap. 11. 17.

SVPERATA hunc in modum Pœnitentis volûtate, facilius erit pœnitentias ei præscribere. Ad quod Confessarius attendere etiam debet grauitatem & qualitatem peccatorum, vt eas illis accommodet: nam qui ipse iudex est, merito debet illam Sapiens regulam obseruare: *d per quod peccat quis, per hoc & torquetur*: quâ autè medicus est, contraria debet contrarijs curare: quâ autem Magister est, ac dux, debet eum in via salutis collocare: ei planè contraria, quam eo vsque tenuisset. Si peccatum sit carnis voluptatem appetentis: æquum est, vt Pœnitentiâ sit rerum, quæ carni adferunt dolorem, vt pote contrariæ prauis voluptatibus, quas illa appetit: qualia sunt ieiunia, flagellationes, Cilicia, lectus durus, & alia similes pœnæ. Quod si peccata orta fuerint à concupiscentia rerum temporalium: par est, vt in facultatibus temporalibus pœnam luat: ideoque elemosynæ merito iniungentur: & aliæ expensæ in opera pia: & huiusmodi pœnitentiæ accommodatæ sunt, vt imponantur diuitibus & potentibus: tum quod illi minus ferre possint asperitates: tum, quod eadem operâ satisfaciunt obligationi, qua tenentur pauperibus subuenire quibus etiam hac ratione commodatur: tepidis & ignauis in profectâ virtutis talia sunt imponenda, quibus illi extimulentur ad talem torporem exuendum: qualia sunt deuotionis exercitia, quæ nos proponemus

PRVDENTIA

PRVDENTIA quoque est necessaria, ad præscribendum tēpus quo Pœnitentiæ iniunctæ fieri debeant. Ex altera enim parte videtur magis impleri, vt fiant in statu gratiæ: siquidem eâ per aliquod lethale peccatum amissâ, non habent Pœnitentiæ proprium suum effectum: saltem pro eo tempore, quo culpa mortalis durat. Neque deest irreuerentia, si pars illa Sacramenti, hoc est satisfactio, fiat in malo statu extra gratiam: quando etiam Pœnitentiæ longo tempore sunt præstandæ: facile veniunt in obliuionem, & omittuntur. Præstat autem modicum citò explere quàm iniungere multum cum periculo obliuionis, & omissionis. Ex altera tamen parte videtur expedire, vt interdum præscribantur pœnitentiæ longo tempore faciendæ: ne peccata, ob quæ iniunguntur, statim obliuioni mandentur: sed perduret eorū memoria, & studium seipsū propterea castigandi, iuxta illud Dauidis *cogitabo pro peccato meo*, hoc est non obliuiscar eius; sed cogitabo & sollicitus ero, etiam si mihi sit remissum.

ET propterea Deus, cum puniuit f. Mariam Moyses & Aaron so-rem lepratiæ, etiam orantibus fratribus, vt dignaretur eam mundare, noluit statim id facere; sed dolorem & pudorem eius per septem dies perdurare, & extra castra manere: vt fieret cautior, & culpam suam plenè lueret. Necessè quoque est: malam peccandi consuetudinem bonâ sensim aboleri: & propterea non est alienum, vt Pœnitentia sit prolixior: quò bona consuetudo obtineatur. vt si pœnitens assuevit iurare aut malè precari: ad hanc consuetudinem deponendam; expediet tempus aliquod præscribere, quo durante pro singulis iuramentis, aut imprecationibus dicat saltem semel Angelicam Salutationem: quæ instar sit fœni, quo retineatur à iuramentis, & augeatur pietas, ac deuotio ad Virginem sanctissimam. In qua tamen re non potest certior alia regula tradi illa, quam ipsa prudentia suggererit; iuxta Pœnitentis dispositionem, & exactam curam & diligentiam aut moras, quas in alijs pœnitentijs exequendis habuit.

DENIQUE, cùm tanti sit momenti Pœnitentem à nouis peccatis & recidijs præseruare, morbosq; eius impedire debet: prudens Cōfessarius aptum aliquod regimen pœnitenti præscribere, ita eius capacitati accommodatū, vt cum ad vtrumq; iuuet: quale Michæas Propheta proposuit dicens: *g. indicabo tibi o homo, quid sit bonum, & quid Dominus requirat à te: vtique facere iudicium, castigando scilicet culpas tuas iuxta merita tua: diligere misericordiam, redimendo eas elemosynis, & sollicitum ambulare cum Deo tuo, faciendo in posterum magno studio ac diligentia, quæ ad ipsius obsequium pertinent.*

5

2

c. Psal. 37.
19.f. Numer. 12.
10.

6

g. Michæas
6. 8.

Quod ut melius Confessarius faciat, poterit illis aliqua opera commendare, quæ simul Pœnitentiæ sint in pœnam; & medicinæ, ad curacionem, & præseruationem, & ad bonam viuendi rationem; ut felicitate conualescant, ut bonum Iudicium faciant sui que noticiam acquirat: suadeat eis, singulis diebus ad vesperam, conscientia examini institueret, & de quæ serid sibi assumere per dies octo, ut victoriam de vitio, aut Pœnitentiæ aliqua, à qua maius accipiunt detrimentum, obtineat, & quotidie assumere corporalem aliquam pœnitentiam, quamuis leuem: qualis est: aliquid orare brachijs in modum crucis extensis: nam qui plurimum debet, nec potest totum simul persolvere, expedit ei, sensum & paulatim id facere, aliquibus assumptis mortificationibus; abstinendo à rebus aliquibus, quibus aliàs delectatur, etiamsi permissæ illi sint; & sumendo lias amaras & insipidas, frequentare quoque Sacram Confessionem, in qua iudicium hoc commodius fit; estque Antidotum ad præseruandum à frequentiori lapsu. *Ad misericordiam diligendam* exhortetur pœnitentem ad largiendam quotidie aliquam elemosynam, etiamsi modicam; ad visitanda aliquoties Xenodochia, & ministrandum pauperibus, & orandum aliquid pro animabus Purgatorij. ut *solicitus coram Deo suo ambulet*, commendet ei pietatis exercitia, & quæ ad eam obtinendam disponunt: qualia sunt pios libros legere, conciones audire, Sacro Missæ, & lijsq; Diuinis officijs interesse; aliquas orationes orare, qualis est Beatissimæ Virginis corona, aut eius Officium, & alias ad Sanctum Angelum custodem, aliosque Sanctos; frequenter communicare; aliquam meditati rationem, & mentaliter orandi ei suggerere, iuxta ipsius capacitatem; visitare item aliqua templa singularis alicuius deuotionis; aut altaria, ad consequendas indulgentias; & similes alias. Horum omnium operum iniungi possunt aliqua in pœnitentiam, ad certum aliquod tempus: suadendo simul, ut sponte ipsi prosequantur, & consuetudinem sibi faciant in eis seruatis documentis in proximo capite innuandis.